

Инклюзивті білім беру

Кредит саны: 3 кредит

Қазақ филологиясы мен екінші шет тілдер» кафедрасының оқытушысы

Қазкен Айпара Бағдатқызы

№	Тақырыптың атауы	Дәрістер	Семинар.	СОӨЖ
1	Инклюзивті білім беру моделі	4	2	2
2	Мүмкіндігі шектеулі түрлі категориядағы балаларға инклюзивті білім беру жағдайлары	10	6	6
2.1	Сенсорлық бұзылысы бар балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу			
2.2	Тірек-қимыл аппараты зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу			
2.3	Зияты зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу			
2.4	Эмоционалды-ерік сферасы зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу			
2.5	Мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды жалпы білім беру үрдісіне қосудың вариативті формалары			
3	Жалпы білім беру ұйымдарындағы инклюзивті үрдістің құқықтық негіздері (Халықаралық және отандық нормативті-құқықтық актілер).	6	2	2
4	Интеграциялық оқыту жағдайында мүмкіндігі шектеулі балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру	4	3	3
5	Білім берудегі инклюзивті үрдісті басқару	6	2	2
	Барлығы	30	15	15

* *Пәнді оқытудағы міндеттер:*

- * 1. Студенттерге инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық базаларымен және философиялық, әдіснамалық негіздерін ұғындыру,
- * 2. Инклюзивті тәжірибені ұйымдастыру мен жобалау аумағында
- * студенттердің кәсіби құзыреттіліктерінің деңгейін көтеру,
- * 3. Инклюзивті тәжірибе жағдайында білім беру ұйымдарының әдістемелік, басқару жұмыстарымен таныстыру
- * 4. Инклюзивті білім беру ұйымдарында мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету моделдері туралы түсініктер қалыптастыру,
- * 5. Инклюзивті білім беру ұйымдарындағы білім беру процесіндегі мүмкіндігі шектеулі балалардың білім алу ерекшеліктерін ұғындыру.
- * 6. Мүмкіндіктері шектеулі балаларды жалпы білім беруге біріктіру туралы ғылыми-практикалық көзқарастарын қарастыру;
- * 7. Курс бойынша теориялық және практикалық материалдарды қабылдау және түсінуге қажетті негізгі ұғымдық аппаратын меңгерту.

- ❖ **Оқыту нәтижелері** (пәндік және пәннен тыс құзыреттілік)
- ❖ Білім және түсіну:
 - инклюзивті білім берудің философиясын, әдіснамалық негіздері мен нормативтік-құқықтық базасын;
 - инклюзивті тәжірибені ұйымдары мен жобалау аймағындағы басқару құзыреттілігін;
 - инклюзивті білім беру ұйымдарында мүмкіндігі шектеулі балаларға көмек көрсетуді заманауи моделдерін;
- * - білім беру ұйымдарындағы инклюзивті үрдіске мамандардың пәнаралық қызметінің моделі туралы;
- * - жалпы білім беру үрдісіне мүмкіндігі шектеулі балаларды қосудың әртүрлі мәселелерінің жолдары;
 - * Білім мен түсінгенін қолдану: индивидуальды оқу жоспары мен бейімделген жұмыс оқу бағдарламасын құра білу, үйден оқытылатын мүгедек балаларды әлеуметтендіру бағытындағы іс-шараларды өткізу.
 - * Пікір айтуды қалыптастыру: ғылыми дүниетанымының болуы.
 - * Коммуникативтік мүмкіндіктер: оқушыларды мұқият тыңдай білу, баланың күйін түсіну, онымен тілдік байланыс орната білу. Кәсіби сұрақтар бойынша ақпараттарды талқылай және тарата білу.
 - * Оқу дағдылары немесе оқуға деген қабілеттілік:
- * - балалардың түрлі іс-әрекеттерін ұйымдастыру қабілетін;
- * - сыни тұрғыда ойлау әдістерін;
- * - мүмкіндігі шектеулі балалардың жүйке-психикалы және дене даму ерекшеліктерін бағалау мен бақылау, дамудағы ауытқуларды анықтау технологиялары мен теориялық негіздерін;
- * - мемлекеттік әлеуметтік саясат қағидаларын түсіндіруде қалыптасқан медициналық-психологиялық-әлеуметтік жұмыстарды болжау мен моделдеу технологияларын және теориялық негіздерін;
- * - мүмкіндігі шектеулі балаларды отбасымен және басқа мамандармен педагогикалық ынтымақтастықты ұйымдастыру іскерлігін;
- * - күнделікті өмірде қолданылатын дағдылар мен оларды жетілдіретін танымдық іс-әрекеттерді, әлеуметтік маңызы бар іскерліктер мен дағдыларды қалыптастыруды, мүмкіндігі шектеулі балаларды дамыту әдістерін меңгеруі керек.
- ❖ таныстыру.

№ р/ с	Курс бойынша оқулықтар мен оқу құралдары	Кітапханалардағы оқулықтар мен оқу құралдарының саны
1. Негізгі әдебиет		
1	Тебенова К.С., Каргин С.Т., Заркенова Л.С., Рымханова А.Р. Основы инклюзивного образования. – А.: «Эверо», 2016. - 250с.	25
2	Мовкебаева З.А. и др. Основы инклюзивного образования: Учебное пособие. – Алматы, 2013.	1
3	Мовкебаева З.А., Оралканова И.О. Включение детей с ограниченными возможностями развития в общеобразовательный процесс. Учебное пособие. - Алматы: ИП «Сагаутдинова М.Ш.», 2014. – 241 с.	1
4	<u>Байменова Б. С.</u> Развитие инклюзивного образования в Казахстане и за рубежом: учеб. пособие. - Алматы: CyberSmith, 2017. - 147 с.	25
5	<u>Жубакова С. С.</u> Теория и практика инклюзивного образования: учеб. пособие. - Алматы: CyberSmith, 2017. - 147 с.	25
6	Каргин С.Т., Боброва В.В., Алшынбекова Г.К., Рымханова А.Р. Методическое сопровождение процесса инклюзивного образования: учебно-метод. пособие. - Караганда: Изд-во КарГУ, 2017. - 103 с.	1
7	Каргин С.Т., Боброва В.В., Алшынбекова Г.К., Рымханова А.Р. Технологии психолого-педагогической поддержки детей с особыми образовательными потребностями в условиях инклюзивного образования: учебно-метод. пособие. - Караганда: Изд-во КарГУ, 2017. - 69 с.	1

8	Русско-казахско-английский терминологический словарь-справочник по специальности «Дефектология»// Тебенова К.С., Рымханова А.Р., Нугуманова М.А., Мусеева Г.Н. Караганда: Изд-во КарГУ, 2015. – 469 с.	50
1. Қосымша әдебиеттер		
9	Мовкебаева З.А. Инклюзивное образование: теория и практика. – Монография.- Алматы: ИП «Сагаутдинова», 2016.-117с.	1
10	Тебенова К.С., Айтжанова Р.М., Рымханова А.Р. Педагог мамандарды инклюзивті білім беру жүйесіне даярлау. – Монография. – Қарағанды, 2016. – 240б.	5
11	Тебенова К.С., Акбаева Д.Ж. К вопросу о содержании системы инклюзивного образования/ Материалы XI междунар. научн.-практ. конф. – Прага, 2015. – Т.13. – С.98-102.	1
12	Рымханова А.Р., Сарсенов С.Ж. Экономические основы инклюзивного образования./ Materiały XI Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji. Volume 8. Pedagogiczne nauki: Przemysł: Nauka i studia, 2015.- S.17-19.	1
13	Рымханова А.Р., Алшынбекова Г.К. и др. К вопросу о подготовке педагогов реализующих инклюзивную практику. /Междунар. журн. прикладных и фундаментальных исследований. - Москва: ИД «Академия естествознания», 2016. – № 1.Часть 2. С. 267-269.	1

14	Шкутина Л.А., Мирза Н.В., Рымханова А.Р. Научно-методическое сопровождение процесса инклюзивного образования посредством совместной деятельности общеобразовательных школ и вузов// Актуальные проблемы естественнонаучного знания образования: Матер.междунар. науч.-практ. конф.:– Павлодар: ПГПИ, 2017.- Т. 2. С.161-164.	
15	Шкутина Л.А., Мирза Н.В., Рымханова А.Р. и др. Кадровый потенциал как основной фактор успешной реализации инклюзивной системы образования// Вестник НГПУ. - Новосибирск, 2017. - № 1. Т. 7.- С. 21-33. DOI: http://dx.doi.org/10.15293/2226-3365.1701.02	
16	Винзер М. От интеграции к инклюзии. 2010.	
17	Выготский Л.С. Основы дефектологии. – М., 2003.	
18	Интегрированное обучение детей с нарушением слуха /Под ред.Л.М.Шипициной, Л.П.Назаровой. – СПб., 2001. – 62 с.	
19	Коноплева А.Н., Лещинская Т.Л. Интегрированное обучение детей с особенностями психофизического развития. – Минск: НИО, 2003.	
20	Мовкебаева З.А. и др. Методические рекомендации по подготовке педагогов к внедрению инклюзивного образования. – Алматы, 2013.	
21	Сулейменова Р.А. Методологические подходы к внедрению инклюзивного образования в Республике Казахстан //Специальное образование в Казахстане. – 2008. – № 2 (23). – С. 25-31	
22	Сулейменова Р.А., Хакимжанова Г.Д. Зарубежный и отечественный опыт включения детей с ограниченными возможностями в общеобразовательный процесс. Проблемы и пути решения. - Алматы, 2001.	
2.1 Мерзімдік баспасөз		
23	Журнал «Дефектология» 2014-2018 гг.(Казахстан)	
24	Журнал «Дефектология» 2014-2018 гг.(Россия)	
25	Журнал «Специальное образование в Казахстане» 2014-2018 гг.	
2.2 Электрондық оқулықтар мен оқу құралдары		
26	Боброва В.В., Заркенова Л.С., Рымханова А.Р. и др. Методики обучения детей с ограниченными возможностями. 5,40 Мб.	
2.3 Интернет ақпарат көздері		
27	http://www.ikprao.ru .	
28	http://www.satrl.kz	
29	http://www.nao.kz	

Инклюзивті оқытудың негізгі қағидалары

- ⊙ *1. Барлық адамдар құқығының теңдігі;*
- ⊙ *2. Адамдарды шектеудің болмауы;*
- ⊙ *3. Барлық балаларды мектепке дейінгі мекемеге және мектепке қабылдау;*
- ⊙ *4. Мүмкіндігі шектеулі балаларды әлеуметтендіру, мінез-құлықтың коммуникативті моделін игерту,*
- ⊙ *5. Оқыту үдерісіне ата-аналарды қатыстыру;*
- ⊙ *6. Арнаулы білім беру жағдайын жасау;*
- ⊙ *7. Пәнаралық бағытты қалыптастыру (педагогтар, ата-ана, логопед, психолог, дефектолог, т.б. мамандықтардың өзара әрекеттестігі*
- ⊙ *8. Өзгелермен қарым-қатынасқа және өзіне деген сенімділікке үйрету.*

- * Инклюзивті білім беру баршаның сапалы білімге қол жетімділігін қамтамасыз етуге бағытталған білім беру жүйесін тарату процестерінің бірі болып табылады. Ол балалардың дене, психикалық, зияткерлік, мәдени-этникалық, тілдік және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан, сапалы білім беру ортасына айрықша білім алу қажеттіліктері бар балаларды қосуды, барлық кедергілерді жоюды, олардың сапалы білім алуы үшін және олардың әлеуметтік бейімделуін, социумға кірігуін көздейді.

* Инклюзив сөзі – латын тілінен аударғанда «өзімді қосқанда», ал, ағылшын тілінен аударғанда «араластырамын» деген мағынаны білдіреді.

- * **Инклюзивті білім беруді дамытудың мақсаты, негізгі міндеттері, қағидаттары, тетіктері және шарттары:**

- * Инклюзивті білім беруді дамытудың мақсаты - барлық категориядағы тұлғалардың сапалы білім алуға тең құқығын жүзеге асыру.

- * **Инклюзивті білім беруді дамытудың негізгі міндеттері:**

- * - инклюзивті білім беруді дамытудың ұйымдастырушылық-экономикалық негіздері мен тетіктерін жетілдіру;
- * - инклюзивті білім беруді дамытудың әдіснамалық, оқу-әдістемелік негіздерін жетілдіру (оқу жоспарлары мен оқу бағдарламаларын, оқулықтарды,
- * оқу-әдістемелік кешендерді бейімдеу және модификациялау, оқу жетістіктерін бағалаудың критериалдық жүйесін ендіру);
- * - білім алушылар өздерін мектеп қоғамының белсенді мүшесі есебінде сезінетіндей, өзін-өзі жоғары бағалайтындай, оқуға ынтасы артатындай және әлеуметтенетіндей дербестендірілген түзету-педагогикалық және әлеуметтік-психологиялық қолдау көрсету, қолайлы білім беру ортасын жасау;
- * - «кедергісіз қолжетімді орта» компенсаторлық құралдарымен қамтамасыз ету;
- * - инклюзивті білім беруді қамтамасыз етуді жақсарту;
- * - ерекше оқытуды қажет ететін тұлғалардың техникалық және кәсіптік, жоғары білім деңгейлерінде білім алуын жалғастыруына және болашақта кәсіпті игеруіне жағдай туғызу;
- * - инклюзивті білім беру саласында қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу.

Мүмкіндігі шектеулі адамдардың қиындықтары, олар:

а) функционалдық қиындық;

б) науқастанудан туындаған қиындық;

в) дамудағы кемістіктен туындаған қиындық;

г) сыртқы ортаға бейімделе алмаудан туындаған қиындық;

д) қоғамдағы әр түрлі пікірлерден туындаған қиындық.

Сенсорлық бұзылысы бар балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу

* Дамуында басқа бұзылуы жоқ зағип және нашар көретін балалар МЖБС талаптарына сәйкес арнайы оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша жалпы білім беретін мектептерде білім алады. Көру қабілеті бұзылған балалар жалпы білім беретін мектептердің арнайы немесе жалпы 22 сыныптарында оқи алады(психологтік-педагогикалық мамандардың түзету қолдауымен және қамқор педагогикалық тәртіптемеде). Ақыл-ой кемістігі бар зағип және нашар көретін балаларды оқыту арнайы оқу жоспары мен бағдарламалары бойынша жүзеге асырылады, алайда, көруінде кемістігі бар балаларға арналған қосымша түзету бөліктері қарастырылуы қажет. Психикалық дамуы тежелген зағип және нашар көретін балаларды оқыту психикалық дамуы тежелген балаларды оқыту талаптарына сәйкес жүргізіледі алайда, көруінде кемістігі бар балаларға арналған қосымша түзету сабақтары қарастырылуы қажет. Ауыр ауру түрлерімен ауыратын зағип балаларды дәргерлердің ұсынымдамасын есеріп ПМПК бекітуі бойынша дербес бағдарламамен оқушылар ұжымымен ішінара кіріктіріліп үйде оқыту ұйымдастырылады. Кіріктірілу деңгейі және оның формасы оқушының денсаулығына қарай анықталады.Дербес үйде оқыту мектеп жағдайында арнайы мамандардың, техникалық және отбасылық жағдайға байланысты жүзеге асады. Көру қабілеті бұзылған оқушылардың арнайы сынып жағдайындағы мектептегі білім беру ұзақтығы: а) зағип оқушылар: - бастауыш білім беру деңгейі – 0 (дайындық), 1-4 сыныптар; - негізгі орта білім беру деңгейі – 5-10 сыныптар; - жалпы орта білім беру деңгейі – 11-12 сыныптар. б) нашар көретін балалар: - бастауыш білім беру деңгейі – 0 (дайындық), 1-4 сыныптар; - негізгі орта білім беру деңгейі – 5-10 сыныптар; - жалпы орта білім беру деңгейі – 11-12 сыныптар.

Тірек-қимыл аппараты зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу

- * «Тірек-қозғалыс аппаратының бұзылуы» (ТҚАБ) ұғымы жинақтамалық сипатқа ие және өзінің құрамына органикалық орталықты немесе шеткері пайда болған қимыл-қозғалыстық бұзылуды қамтиды.
- * Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған балаларды МЖБС сәйкес жалпы білім берумен, сонымен қатар олардың дене бітімі дамуындағы, танымдық және тілдік әрекеттеріндегі ауытқуларды жеңуді қамтамасыз ету оқытудың негізгі міндеттері болып табылады. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған оқушыларды оқыту жалпы сынып жағдайын да, сондай-ақ жалпы білім беретін мектептің арнайы сыныбында да жүзеге асырылуы мүмкін. Қажет болған жағдайда үйде оқыту ұйымдастырылуы мүмкін. Тірек-қозғалыс аппараты бұзылған оқушыларды арнайы сынып жағдайында мектепте оқытудың ұзақтығы: - бастауыш білім беру деңгейінде – 0 (даярлық), 1-4 сыныптар; - негізгі орта білім беру деңгейі – 5-10 сыныптар; - жалпы орта білім беру деңгейі – 11-12 сыныптар. Оқыту мерзімінің ұлғайтылуы балалардың психикалық дамуының тежелуімен, сөйлеу және қимыл-қозғалыстың бұзылуының нәтижесінде жазу мен оқуды меңгерудің қиындығымен, түзету-сауықтыру шараларын өткізудің қажеттігімен байланысты болып отыр. 28 Оқу әрекетін нормаға сәйкестендіру және оқытудағы қиындықтарды жеңу барысында арнайы сыныптың оқушысы, оқытудың кез келген сатысында кәдімгі сыныпқа ауыстырылуы мүмкін. Қимыл-қозғалыстың бұзылуымен қатар интеллектуалдық ауытқуы байқалатын бала ақыл-есі кем оқушыларға арналған арнайы сыныптарда оқытылады.

Зияты зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу

«Көруді қабылдау және қалдық көруді сақтау және дамыту». Сабақ көру мүшесі ауруының сипатына, көру қызметінің негізгі жағдайына, жалпы психикалық дамуына, көру қабылдауының қалыптасу деңгейіне байланысты толымдалатын топта (2-4 адам) өткізіледі. Сабақ ұзақтығы 30 минуттан артық болмау керек.. Сабақ жиілігі – аптасына 2-3 рет. Үздіксіз көру жүктемесі 5-10 минуттан аспау қажет. - «Емдік дене шынықтыру (ЕДШ)». Сабақта емдік – сауықтыру міндеттері шешіледі задачи (бөгіліп қалушылықты жою, қозғалыстың шектеулілігі және қозғалыстың жетімсіздігі, бұлшық еттің сезімі, байланыссыздық) және емдеу- қалпына келтіру (қозғалыс біліктілігін жетілдіру.). Сабақ топта, дербес және кіші топта өткізіледі. Сабақ ұзақтығы 30-45 минут.Әр оқушыны офтальмологтік, психофизикалық, соматикалық мұқият кешенді тексеруден кейін емдік дене тәрбиесі тағайындалады. Ауруының мәліметтері есеріледі (омыртқаның қисаюуы және т.б.) - «Түзету ритмикасы». Ритмика сабақтары оқушылардың музыканы тыңдауға, мазмұнын қимыл арқылы беруге, қозғалыс біліктіліктерін 24 қалыптастыруға және бекітуге үйрету мақсатында өткізіледі. Ырғақты сезінуін, координацияны, шыдамдылықты, физикалық жұмыс жасау қабілеттілігін дамытуына мүмкіндік жасау . Ритмика сабағы ритмикалық жаттығуларды, ритмикалық эстафета, музыкалық-ритмикалық және сөйлеу ойындарын пайдалануды ұсынады. - «Мимиканы және пантомимиканы дамыту». Сабақ дербес және топпен жүргізіледі. Сабақ ұзақтығы 40-45 минут. Сабақты өткізу түрі қойылған мақсатқа сәйкес болады. Сабақты тифлопедагог өткізеді. - «Түйсіну мен ұсақ моториканы дамыту». Бұл курстың мақсаты зағиптардың түйсінуі мен ұсақ моторикасын дамыту, заттарды тануды , қоршаған ортадағы нәрселерді , кеңістікте бағытталуын үйрету. Сабақ топта, дербес және кіші топта өткізіледі. - «Кеңістікте бағдарлау». Оқушылар үлкен, кіші кеңістікте бағытталу тәжірибесіне, өз бетімен қозғалу біліктілігіне сәйкес топтарға бөлінеді. - «Әлеуметтік-тұрмыстық бейімдеу». Курстың негізгі мақсаты болып табылады: қоршаған әлемдегі заттар және құбылыстар туралы елесті қалыптастыру; түрлі әлеуметтік жағдаяттардағы және қоғамдық орындардағы дұрыс тәртіп біліктілігіне, айналадағы адамдармен қарым-қатынасқа үйрету.

Эмоционалды-ерік сферасы зақымдалған балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосу

- * Психикалық дамуы тежелген балаларды оқытудың негізгі міндеті оларды негізгі орта білім алуға қабілетті арнайы жағдаймен қамтамасыз ету болып табылады. Психикалық дамуының тежелу деңгейіне және жеке ерекшеліктеріне байланысты осы балаларды мектепте оқыту түрліше ұйымдастырылуы мүмкін. Конституционалды, психогенді, соматогенді шығу тегіндегі психикалық дамуы тежелген балалар оларға осы санаттағы балаларды оқытудың әдісімен және психикалық даму ерекшеліктерімен таныс бастауыш сынып мұғалімдерінің жеке тәсілдері және мамандардың (логопед, психолог, арнайы педагог, дәрігер) психологиялық-педагогикалық қолдауы жағдайында жалпы білім беретін мектептің жай сыныптарында оқуы мүмкін болады. Психикалық даму тежелісі көрсетілген (церебралды-органикалық шығу тегіндегі) балалар (арнайы сыныпта) саралап оқыту жағдайына мұқтаж болады. Мінез-құлқында күрделі бұзылысы және психопатиялық реакциясы бар балалар үшін үйде оқыту ұйымдастырылуы мүмкін.

Мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды жалпы білім беру үрдісіне қосудың вариативті формалары

Ерекше білім беруге қажеттілігі бар баланың сапалы білім алу құқығын қамтамасыз ету үшін оның арнайы білім алуға ерекше қажеттіліктерін, медициналық және әлеуметтік қызметке мұқтаждығын нақты және жанжақты зерттеу керек. Бұл оның оқу процесіне қосылуына барынша тиімді жағдай жасауға мүмкіндік береді. Баланың білім алуға ерекше қажеттілігін бағалау мамандардың кешенді тексеруінің нәтижесінде, диагнозы анықталғаннан кейін, психологиялық медициналық-педагогикалық консультацияда (ПМПК) жүзеге асырылады. Бұл жұмыс келесі бағытта жүргізіледі: 1) медициналық, әлеуметтік қызмет көрсету мен білім алуға қажеттіліктерін анықтау және растау; 2) баланы оңалтудың кешенді бағдарламасын жасау және жеке даралап оқыту бағдарын (маршрут) белгілеу. Оның құрамында: - білім қызметі (оқу бағдарламасының типін және психологиялық педагогикалық қолдау мазмұнын анықтау); - әлеуметтік қызмет (жәрдемақылар және жеңілдіктер, техникалық көмекші құралдар мен өмір сүру ортасын бейімдеу, үйде қызмет көрсету және т.б.); - медициналық қызмет (әртүрлі мамандарға тексерілу және емделу қажеттілігі, стационарда және т.б.) - отбасына қаржылай, құқықтық, әлеуметтік-психологиялық көмек көрсету; 3) кеңес беру, үйрету және ата-аналарды педагогикалық түзету процесіне қатыстыру; 4) педагогтарға, психологтарға және мектеп ұйымының басқа да мамандарына ерекше қажеттілігі бар балаларды оқыту мен тәрбиелеуде кеңестік-әдістемелік көмек көрсету; 5) психикалық даму мониторингі және білім беруде ерекше қажеттілігі бар балаларды медициналық-әлеуметтік-психологиялық-педагогикалық тұрақты қолдау.

Жалпы білім беру ұйымдарындағы инклюзивті үрдістің құқықтық негіздері (Халықаралық және отандық нормативті-құқықтық актілер).

- * ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, БҰҰ актілері. ҚР Заңдары. ҚР 2011-2020 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстан Республикасында 2012-2018 жылдарға мүгедектердің өмірлік жағдайларын жақсарту мен қамтамасыз етуге арналған ұлттық жоспардың іс-шаралары. Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеудің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты (2012). Орта білім берудің жалпыға міндетті мемлекеттік білім беру стандарты (2012). Жалпыға міндетті мектепке дейінгі және мектептегі ұйымдардың білім беру бағдарламалары. Жалпыға міндетті мектепке дейінгі және мектептегі ұйымдардың арнайы білім беру бағдарламалары. ҚР Үкіметінің ережелері. ҚР БЖҒМ бұйрықтары. ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтары.

Интеграциялық оқыту жағдайында мүмкіндігі шектеулі балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру

- * Жалпы білім беру мектептерінде мүмкіндігі шектеулі балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету. Қолдау көрсетуші топтардың қызмет жағдайлары. Қолдау көрсетуші топтар мүшелерінің қызметтік міндеттері. Жұмыс бағыттары. Жоспарлау, құжаттар. Жалпы типтегі балабақшалардың мүмкіндігі шектеулі балаларына психология-педагогикалық қолдау көрсету. Қолдау көрсетуші топтардың қызмет жағдайлары. Қолдау көрсетуші топтар мүшелерінің қызметтік
- * міндеттері. Жұмыс бағыттары. Жоспарлау, құжаттар. Педагогтардың, серіктестер мен ата-аналардың көпсалалы бірлескен жұмыстары. Оқытушылар мен мамандардың функционалдық міндеттері. Психология-медико-педагогикалық консилиумның (ПМПк) қызметін ұйымдастыру. Интеграциялық оқытуда жайлы білім беру ортасын құру. «Білім беру ортасы», «түзету ортасы», «пәндік-дамыту ортасы» ұғымдарының мәні.
- * Инклюзивті сыныптардағы түзету-білім беру ортасын моделдеу
- * ерекшеліктері. Мүмкіндігі шектеулі балалармен, олардың ата-аналарымен, оқытушылармен жүргізілетін жұмыстар. Оқыту мен тәрбиелеу процесінде студенттер мен оқытушылар арасындағы өзара қарым-қатынастың негізгі қайшылықтары. Инклюзивті тәжірибе жағдайында ата-аналар мен мұғалімдер арасындағы қарым-қатынас қайшылықтары. Ата-аналармен жүргізілетін жұмыс түрлері мен формалары. Мүмкіндігі шектеулі балаларды
- * оқыту мен тәрбиелеу сұрақтары бойынша ата-аналарға кеңес беру.

Білім берудегі инклюзивті үрдісті басқару.

Педагогикалық жобалау көп функциялы білім беру қызметінің ерекше түрі ретінде. Тұрғылықты мекендер мен аймақтарда мүмкіндігі шектеулі балаларға қолжетімді білім беру жағдайларын қайта жандандыру немесе жаңаша құрастыру. Инклюзивті білім саясатын жүзеге асыру үшін облыс ресурстарын есепке алу. Мүмкіндігі шектеулі балаларды жалпы білім беру үрдісіне қосуды ұйымдастыруға арналған тұрғылықты мекендер мен аумақтардағы дерек көздерінің сандық енгізілуі.

- * Ұлттық және аймақтық деңгейде инклюзивті білім беру жүйесін
- * қаржыландыру. Жан басына қаржыландыру негізінде бюджеттік оқу орнын есептеу. Жалпы білім беру мектептерінде мүмкіндігі шектеулі балалармен жұмыс жүргізетін мамандарды даярлау: мұғалімдер, тәрбиешілер, мұғалім-дефектологтар, психологтар, әлеуметтік педагогтар; мектептің, балабақшалардың әкімшілігі; жергілікті білім беру органдары өкілдері. Инклюзивті тәжірибедегі педагогикалық техника. Инклюзивті білім беру жағдайында оқу орнын басқару. Оқу процесіне мүгедек балаларды қамтуды ұйымдастыру дайындық деңгейін зерттеу және талдау мақсаттары мен міндеттерін таңдау. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған сапалы білім қамтамасыз ету үшін студент және оқытушы командалардың жоспарлау жүйесі мен ұйымдастыру. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған оқыту мен білім беруді жетілдірудің үздік тәсілдерін таңдау. Инклюзивті процестердің тиімділігін талдау құралы ретінде мониторинг технологиясы. Инклюзивті үрдістің критерийлері мен көрсеткіштері.